

ΕΡΩΤΗΣΗ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ 1η: Ποια μορφή αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου θεωρείτε ως καταλληλότερη να εφαρμοστεί στη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα και γιατί;

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ: 90 σχόλια κατατέθηκαν στη συγκεκριμένη ερώτηση.

- **Στόχος η βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης**

Οι πολίτες που συμμετέχουν στη διαβούλευση σχολιάζουν την αναγκαιότητα της δραστηριοποίησης της εκπαιδευτικής κοινότητας με στόχο την βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Προτείνεται ένα μεικτό σύστημα εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης που θα ξεκινά από «τα κάτω προς τα επάνω»,

«Πραγματικά η Αξιολόγηση είτε αυτή είναι εσωτερική ή εξωτερική έχει μεγάλη σημασία για να δούμε που είμαστε, που πρέπει να πάμε και πως θα πρέπει να πάμε...»

«Αναμφισβήτητα χρειάζεται εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση. Είναι εξωπραγματικό να ξοδεύονται τόσα για την εκπαίδευση από όλους. Ειδικότερα στην δευτεροβάθμια η κατάσταση έχει ξεφύγει. Από τη μια ταλαιπωρούμε τους νέους μας υποχρεώνοντάς τους σε....διπλοβάρδια (σχολείο και φροντιστήριο)...»

- **Συλλογική εσωτερική αξιολόγηση και αλλαγή κουλτούρας**

Όσον αφορά στο πρώτο στάδιο της εφαρμογής της αξιολόγησης υποστηρίζεται από αρκετούς πολίτες αφενός η διαδικασία της συλλογικής εσωτερικής αξιολόγησης με στόχο τον επαναπροσδιορισμό του παιδαγωγικού και κοινωνικού ρόλου της σχολικής μονάδας,

«..εσωτερική αξιολόγηση με έμφαση τη συλλογική εσωτερική αξιολόγηση. Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η παιδαγωγική και κοινωνική δραστηριοποίηση όλων των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας με αποτέλεσμα να διαμορφώνονται συναινετικές συνθήκες με τους εμπλεκόμενους, στην εκπαιδευτική διαδικασία, παράγοντες- μαθητές- εκπαιδευτικούς- διεύθυνση- γονείς.....πρέπει να είναι συνεχής, διαγνωστική και προπάντων διαμορφωτική και να αποβλέπει στη συστηματική ενημέρωση και καθοδήγηση των εκπαιδευτικών στο έργο τους.

και αφετέρου η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ όλων όσων εμπλέκονται στην λειτουργία της Σχολικής Μονάδας για την θέσπιση στόχων και σκοπών της μονάδας καθώς και επιτήρησης την διαδικασίας επίτευξης των στόχων αυτών, την ανάδειξη των αποτελεσμάτων της δραστηριοποίησης και της αφοσίωσης των διδασκόντων στο εκπαιδευτικό έργο και κυρίως την αλλαγή κουλτούρας:

« Η κουλτούρα του φαίνεσθαι. Η κουλτούρα του φροντιστηρίου ή της δεύτερης δουλειάς. Στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση η κουλτούρα του ότι δεν πληρωνόμαστε καλά (κάτι αληθινό) οδηγεί κάποιες φορές εκπαιδευτικούς στην πλήρη απορρόφηση τους από ιδιαίτερα μαθήματα (ή σε δεύτερη δουλειά)... Η κουλτούρα του αδικημένου και του «για όλα φταίνε οι άλλοι και το σύστημα». .. Η κουλτούρα της ελάσσονος ή της μεσαίας προσπάθειας, η κουλτούρα του δημόσιου υπάλληλου...Δεν χρειάζονται πολλές αγωνίες,

ρίσκα και ταλαιπωρίες για καινοτομίες... Η κουλτούρα του κομματιασμένου (fragmented). Είναι η κουλτούρα εκείνη που δέχεται ότι το σχολείο αποτελείται από 10, 20, 30, 40 μονάδες εκπαιδευτικών που λειτουργούν παντελώς ανεξάρτητα: «να κάνω το δικό μου μάθημα και να φύγω».. Οι μικροπολιτικές στο σχολείο. Οι ομαδοποιήσεις, οι διαμάχες, ...Η κουλτούρα του αυτόματου πιλότου και της έλλειψης παρακολούθησης (monitoring)...

- **Αναγκαιότητα διατύπωσης σαφούς σχεδίου δράσης από την πολιτεία**

Είναι συχνές οι περιπτώσεις που οι πολίτες ζητούν συγκεκριμένες διαδικασίες και σαφές σχέδιο δράσης από μεριά της πολιτείας για όλες τις φάσεις της εφαρμογής του προγράμματος. Σύνταξη σχεδίων δράσης με σαφείς στόχους και μετρήσιμα κριτήρια (πχ δραστηριότητες, επιδόσεις) αξιολόγησης του βαθμού εφαρμογής.

«...Ποιο είναι το συνολικό σχέδιο για την αξιολόγηση; Αυτοαξιολόγηση ναι, αλλά γιατί; Ποια θα είναι η συνέχεια; Αν όλο το σχέδιο για τη σχολική αξιολόγηση αφορά την λεγόμενη αυτοαξιολόγηση των εκπαιδευτικών, τότε πώς θα αξιοποιηθούν τα δεδομένα αυτά; .....Όλα τα σημεία που έχουν να κάνουν με τη φιλοσοφία και τη μεθοδολογία της αξιολόγησης θα πρέπει να γίνουν ξεκάθαρα σε όλους, εκπαιδευτικούς, γονείς, μαθητές κτλ. ΚΑΘΑΡΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΕ ΟΛΟΥΣ...»

- **Εμπλεκόμενοι στην αυτοαξιολόγηση – εστιάζουμε στον μαθητή, στο τι του παρέχουμε αλλά και στην κρίση του**

Αίτημα αρκετών συμμετεχόντων στη διαβούλευση πολιτών, είναι η εμπλοκή όλων στη διαδικασία αξιολόγησης: διευθυντική ομάδα, εκπαιδευτικοί, μαθητές γονείς, σχολικός σύμβουλος, εκπρόσωποι δημοτικής αρχής κλπ με θεσμοθετημένους διακριτούς ρόλους, με επίκεντρο την κρίση του μαθητή.

«...όσο και να μη μας αρέσει, οι μονοί αρμόδιοι να μας κρίνουν είναι οι μαθητές μας. Σ αυτούς αναφερόμαστε, μ' αυτούς αλληλεπιδρούμε. Ο διευθυντής δεν μπορεί να ξέρει τι κάνω εγώ μέσα στην τάξη μου – αλλά ακόμα και να το ξέρει, δεν είναι πάντα σε θέση να το αξιολογήσει...»

Η παρότρυνση εκπαιδευτικών αφενός προς τους συναδέλφους τους για την καλλιέργεια σχέσης εμπιστοσύνης και αγάπης με τα παιδιά και αφετέρου προς τα υψηλόβαθμα στελέχη της εκπαίδευσης να εστιάσουν στα σχολεία με ιδιαιτερότητες κυρίως σε σχέση με τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες του μαθητικού πληθυσμού, είναι εμφανής σε αρκετά σχόλια.

«..Τα παιδιά δεν είναι ούτε τα μέσα προβολής της αξίας μας, ούτε το σκαλάκι για τη δημόσια αποδοχή μας. Ας κάνουμε ο καθένας τη δουλειά μας όσο καλύτερα μπορούμε και αν θέλετε τη γνώμη μου μη με ρωτάτε τι να κάνουμε για να είμαστε καλοί δάσκαλοι αλλά ρωτήστε με τι δεν πρέπει να κάνουμε. Γιατί αυτό είναι γνωστό σε όλους μας και οδηγεί σε μεγαλύτερη επιτυχία το έργο μας. Δώστε ελευθερία στα παιδιά να δημιουργήσουν και αυτά θα το κάνουν. Διώξτε το άγχος και τα τρομερά βάρη που κουβαλάνε από μικρά, με την επιβράβευση και την ενθάρρυνση. Κάντε τα να αγαπήσουν το σχολείο και ό,τι αυτό προσφέρει (λίγα ή πολλά, ανάλογα με την ιδεολογία σας) γιατί έτσι θα λατρέψουν και εσάς»

- **Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της αξιολόγησης με ενθάρρυνση συνεργασιών, εντός και εκτός της ΣΜ**

Προτείνεται ο συντονισμός των εκπαιδευτικών σε ομάδες ανά γνωστικό αντικείμενο εντός της σχολικής μονάδας αλλά και σε συνεργασία με άλλες σχολικές μονάδες, ο καθορισμός στόχων και ο απολογισμός πεπραγμένων καθώς και η ενίσχυση και παρακολούθηση αυτών των ομάδων από έναν 'Μέντορα' που κατά προτάσεις εκπαιδευτικών που σχολιάζουν στη διαβούλευση, θα μπορούσε να είναι μέλος του συλλόγου διδασκόντων ή εξωτερικός κοινής αποδοχής. Όλα αυτά κάτω από την ομπρέλα ενός φορέα εκπαιδευτικής πολιτικής. Δίνεται βαρύτητα στην αξιοποίηση της έκθεσης αξιολόγησης και στην ανατροφοδότηση της σχολικής μονάδας με σαφή ανάλυση και μελέτη που θα τεκμηριώνουν προτάσεις για το επόμενο βήμα.

«..ετήσια ,θεσμοθετημένη και αιτιολογημένη αξιολόγηση από τον κυρίως γνώστη (και υπεύθυνο) της εκπαιδευτικής διαδικασίας: τον μάχιμο εκπαιδευτικό ..... Τα σχολεία μας είναι συνδεδεμένα διαδικτυακά και μπορεί να αποτελέσουν ένα τεράστιο δίκτυο ανταλλαγής και καταγραφής παρατηρήσεων και δεδομένων.....

Μπορεί να γίνει: κατά μάθημα, ατομικά ή ομαδικά(ανά σχολείο και ειδικότητα).....– να είναι υποχρεωτική και να έχει σαφείς άξονες και στόχους..(τι επιδίωξα;) με ποιον τρόπο προσπάθησα να το πραγματοποιήσω; τι αποτελέσματα είχα;), μπορεί να αφορά και εκπαιδευτικές πολιτικές επιλογές, να συνοδεύεται από συγκεκριμένες προτάσεις ...μπορεί, η έκθεση , να βασίζεται και σε στόχους που θα θέτει το παιδαγωγικό ινστιτούτο

-ΚΥΡΙΩΣ: να απευθύνεται σε ένα φορέα εκπαιδευτικής πολιτικής(Π.Ι.;) με τον οποίο όμως να υπάρχει ανατροφοδότηση και αξιοποίηση των συμπερασμάτων. Έτσι θα προτείνονται και από τους καθηγητές αλλά και από αυτό το φορέα νέοι τρόποι προσέγγισης ή θα θέτονται νέοι στόχοι.»

- **Αυτοβελτίωση του εκπαιδευτικού**

Επιπλέον, εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν στη διαβούλευση εκφράζουν την πεποίθησή τους ότι η «αυτοαξιολόγηση θα τους βοηθήσει να γίνουν καλύτεροι στη δουλειά τους ενώ ταυτόχρονα δηλώνουν ότι έχουν επίγνωση της ποικιλότητας των καταστάσεων στα σχολεία και των δυσκολιών που θα προκύψουν στην πορεία της εφαρμογής.

*«Εκεί που υστερώ, προσπαθώ να γίνω καλύτερος.
Δεν προσβάλλομαι, αλλά διορθώνω τα λάθη μου. Η αξιολόγηση δεν είναι αναγκαίο κακό, αλλά μέρος της διαδικασίας της μάθησης.
Δέχομαι τη γνώμη του άλλου».*

«.Έχω πλήρη επίγνωση των προβλημάτων αλλά και των δυσκαμψιών στο χώρο μας»

Επίσης, η αυτοαξιολόγηση θα συμβάλλει:

- στην αυτογνωσία των εκπαιδευτικών για να έχουν και οι ίδιοι αξιόπιστη εικόνα της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του έργου τους,
- στο σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων για την συνεχή βελτίωση της παρεχόμενης διδασκαλίας,
- στη βελτίωση του πλαισίου μαθησιακής και παιδαγωγικής στήριξης των μαθητών,

-στην άμβλυνση των μορφωτικών ανισοτήτων, εφόσον βέβαια τους παρέχονται η μέθοδος και τα εργαλεία για την υλοποίηση της.

«„Δώστε στους εκπαιδευτικούς εργαλεία τα οποία θα μπορούν να χρησιμοποιούν προκειμένου να αυτοελέγχονται και να αυτοαξιολογούνται. Υποστηρίξτε την διαδικασία της αυτοαξιολόγησης με άτομα, κατάλληλα εκπαιδευμένα (παιδοψυχολογικά, διδακτικά) που θα μπορούν να βοηθούν τον εκπαιδευτικό στην προσπάθειά του. Η αυτοαξιολόγηση είναι μια ικανότητα που κατακτιέται, δώστε χρόνο, με feedback..., ΜΗΝ ΤΟ ΑΠΑΞΙΩΣΕΤΕ!»

- **Απαραίτητη η εξωτερική αξιολόγηση: υλοποίηση από φορέα, αξιόπιστα κριτήρια, ανατροφοδότηση**

Όσον αφορά την εξωτερική αξιολόγηση, όσοι πολίτες εκφράζουν την πεποίθηση τους ότι είναι πια αναγκαία η εφαρμογή της, ζητούν τη διατύπωση αξιόπιστων κριτηρίων. Οι ποσοτικοί και ποιοτικοί δείκτες οφείλουν να έχουν επιστημονική και παιδαγωγική θεμελίωση, να υπάρχει ανατροφοδότηση και αξιοποίηση των συμπερασμάτων.

«Δέχομαι ως αξιολογητές τους οποιουσδήποτε σχετικούς με την εκπαίδευση νοήμονες ανθρώπους, που και λάθος να κάνουν ακόμα και εσκεμμένο πιστεύω ότι θα βοηθήσει περισσότερο από»το τέλμα της κατά συνείδηση εργασίας» στο οποίο βρισκόμαστε εδώ και τόσα χρόνια. Επειδή είμαι εκπαιδευτικός θέλω η αξιολόγηση να αρχίσει από εμένα, για το πόσο σωστά κάνω το έργο μου και πώς μπορώ να το βελτιώσω, για όσα χρόνια εργασίας μου απομένουν και με τον όποιο μισθό και αν παίρνω»

Επίσης κάποιο προτείνουν την αναγκαιότητα ύπαρξης φορέα που θα αναλάβει την εξωτερική αξιολόγηση.

«- Δημιουργία ιδιωτικού φορέα ο οποίος θα στελεχωθεί από επιστημονικό προσωπικό το οποίο θα έχει την ευθύνη της αξιολόγησης. Τα αποτελέσματα τις όποιας αξιολόγησης θα πρέπει να είναι φανερά και στη διάθεση του κάθε ενδιαφερόμενου.»

«Πιστεύω στην εξωτερική αξιολόγηση, γιατί όποιος είναι έξω από το σύστημα αναφοράς μπορεί και το παρατηρεί αντικειμενικότερα»

- **Δυσπιστία για αντικειμενικότητα και αξιοκρατία**

Διακρίνεται συχνά μια σύγχυση όσον αφορά στην εφαρμογή του προγράμματος αυτοαξιολόγησης. Αρκετοί πολίτες που σχολιάζουν τα θέματα της αυτοαξιολόγησης, που στη πλειοψηφία τους δηλώνουν εκπαιδευτικοί, δεν έχουν κατανοήσει ότι στόχος του προγράμματος είναι η συλλογική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας και όχι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών είτε από την διευθυντική ομάδα, είτε από συναδέλφους τους. Θεωρούν ότι κάποιοι θα παρέμβουν ελεγκτικά στο έργο τους και εκφράζουν ταυτόχρονα την δυσπιστία τους όσον αφορά την αντικειμενικότητα και την αξιοπιστία ενός συστήματος αξιολόγησης είτε εσωτερικής (συνάδελφοι που λειτουργούν σε μικρές ομάδες φίλων, μεροληψία διευθυντή, τοπικές κοινωνίες –ιδιαίτερα σε μικρές κωμοπόλεις- όπου οι διαπροσωπικές σχέσεις συλλόγου εκπαιδευτικών και γονέων κατέχουν καθοριστικό και μη αξιοκρατικό ρόλο στη Σ.Μ.) είτε εξωτερικής (προσωπικές γνωριμίες, πολιτικής μορφής παρεμβάσεις κλπ).

«...ένα σωρό περιπτώσεις συναδέλφων μας που «λουφάρουν», ειρωνεύονται τους μαθητές, είναι ανεπαρκέστατοι και επιστημονικά αδαείς για την τάξη, με πολλά ψυχολογικά προβλήματα, συναδέλφους που ασκούν ψυχολογική παρενόχληση σε άλλους, πολλούς που λαμβάνουν αξιώματα χωρίς να πρέπει, άλλους που έχουν ανέβει στην πυραμίδα με αμιγώς κομματικά κριτήρια, αυτούς που ντροπιάζουν το λειτούργημά μας, αυτούς που έχουν καταστήσει το έργο πάρεργο και το πάρεργο – βλέπε ιδιαίτερο – ως κύρια και βασική απασχόληση»

«Φοβάμαι για ευνοϊκή μεταχείριση συναδέλφων (στις αποσπάσεις και στις επιλογές στελεχών της Διοίκησης γιατί θεωρείται από μεγάλη μερίδα συναδέλφων ότι δεν υπάρχει αδιάβλητο σύστημα και γιατί να υπάρχει στην αξιολόγηση;)»

Φοβάμαι και για εκδικητικές συμπεριφορές από την πλευρά της Διοίκησης σε μη αρεστά πρόσωπα».

- **Κίνητρα στους εκπαιδευτικούς**

Όσον αφορά την γενικότερη τάση που διαφαίνεται μέσα από τα σχόλια των πολιτών θα πρέπει να λεχθεί ότι ναι μεν χρειάζεται μια δυναμική παρέμβαση ενός θεσμού αυτοέλεγχου ή/και κάποιας μορφής εξωτερικού ελέγχου, αλλά ο κλάδος των εκπαιδευτικών ζητά ταυτόχρονα και κάποια κίνητρα. Σε προτεραιότητα εμφανίζεται το οικονομικό κίνητρο όπου συχνά εκφράζεται το αίτημα η μισθολογική ανέλιξη να είναι σε συνάρτηση με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού.

«Επειδή όμως όλοι είμαστε ίσοι αλλά όχι ίδιοι, θα πρέπει η αξιολόγηση να εξατομικευτεί και να συμπληρωθεί με οικονομικά κίνητρα. π.χ μετρήσιμες επιδόσεις οδηγούν σε ταχύτερη μισθολογική εξέλιξη, ή μόνους».

«..Είμαι εκπαιδευτικός σε ένα σχολείο τσιγκανοπαίδων. Εγώ πως θα μπορούσα να αξιολογήσω τη δουλειά μου, τη στιγμή που αυτό που έχει μεγαλύτερη σημασία για μένα είναι να μπορώ να βρω κάτι για να ταΐσω τα παιδιά, παπούτσια και ρούχα, πετρέλαιο για το σχολείο. Να πείσω τους γονείς να τα στείλουν, γιατί το κράτος δεν ενδιαφέρεται να μάθουν γράμματα. Και τελικά αν μείνει χρόνος να μάθουν να μιλάνε και να συμπεριφέρονται. Σας ρωτώ πως θα αξιολογήσω τον εαυτό μου, και πως θα με αξιολογήσει κάποιος ξένος που δεν θα ξέρει τις συνθήκες κάτω από τις οποίες εργάζομαι; Ενδιαφερθείτε πρώτα γι' αυτά που διαθέτει το κάθε σχολείο, γιατί δεν είναι όλα τα σχολεία στην πόλη. Μη θεωρείται ότι τα παιδιά μας είναι διάνοιες. Και επιτέλους ας μαθαίνουν λιγότερα και να τα θυμούνται, παρά τίποτα, απ' όλα αυτά που τους δίνουμε....»

- **Ενίσχυση της εμπιστοσύνης των γονέων στο σχολείο**

Οι πολίτες εκφέρουν την άποψη ότι η ενίσχυση της εμπιστοσύνης των γονιών στο σχολείο απαιτεί αλλαγή της όλης δομής του εκπαιδευτικού συστήματος, όπως αξιοκρατία στην επιλογή των στελεχών, κυρίως διευθυντών των ΣΜ, και αποσύνδεση των πανελλαδικών εξετάσεων από το λύκειο.

Επίσης ορισμένοι ζητούν να δημοσιοποιούνται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης ώστε να γνωρίζουν οι γονείς ποιος καθηγητής ή ποιος δάσκαλος είναι καλύτερος. Θα μπορεί ο πολίτης να τον επιλέξει για τα παιδιά του;

«Θα μπορώ να γνωρίζω εγώ σαν απλός πολίτης ποιο σχολείο είναι καλύτερο; Θα έχω τη δυνατότητα να στείλω τα παιδιά μου στο καλύτερο σχολείο; Στην τριτοβάθμια

εκπαίδευση, θα αξιολογούνται τα πανεπιστήμια; Θα σχετίζεται η επιχορήγησή τους με την αξιολόγηση; Ποιο τέλος πάντων θα είναι το όφελος της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου;»